

Nazwa elementu projektu budowlanego	PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY
Nazwa zamierzenia budowlanego	REMONT I KOLORYSTYKA ELEWACJI PÓŁNOCNEJ NAWY GŁÓWNEJ kościoła p.w. Św. Józefa Opiekuna Zbawiciela
Adres obiektu budowlanego	ul. Złotoryjska 34, 59-540 Świerzawa
Kategoria obiektu budowlanego	X
Nazwa jednostki ewidencyjnej,	województwo dolnośląskie, powiat złotoryjski gmina 0226044 Świerzawa Miasto
Nazwa i numer obrębu ewidencyjnego	0001 Świerzawa
Arkusze mapy	-
Nr ewidencyjny działki	232
Inwestor	Parafia rzymskokatolicka Wniebowzięcia NMP; plac Najświętszej Maryi Panny 2, 59-540 Świerzawa

Projektant:			
zakres opracowania	Imię i nazwisko opracowującego poszczególne części projektu specjalność nr uprawnień budowlanych	data opracowania	podpis
ARCHITEKTURA	PROJEKTANT mgr inż. arch. Maria Szarejko uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń w specjalności architektonicznej nr uprawnień 765/94/UW	03.06.2024 r.	

SPIS TREŚCI PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANEGO

I.	DOKUMENTY DOŁĄCZONE DO PROJEKTU.....	3
1.	DECYZJA O NADANIU UPRAWNIEŃ BUDOWLANYCH PROJEKTANTOWI ORAZ ZAŚWIADCZENIE O PRZYNALEŻNOŚCI DO IZBY ZAWODOWEJ	3
2.	OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA O SPORZĄDZENIU PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO- BUDOWLANEGO ZGODNIE Z OBOWIĄZUJĄCYMI PRZEPISAMI I ZASADAMI WIEDZY TECHNICZNEJ.....	4
II.	PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY.....	5
1.	PODSTAWA OPRACOWANIA.....	5
2.	ZAKRES OPRACOWANIA	5
3.	KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	5
4.	ZAMIERZONY SPOSÓB UŻYTKOWANIA ORAZ PROGRAM UŻYTKOWY OBIEKTU BUDOWLANEGO.....	5
5.	KOLORYSTYKA ELEWACJI	5
6.	STAN ISTNIEJĄCY.....	6
7.	OPIS PRAC KONSERWATORSKICH I OGÓLNOBUDOWLANYCH	6
7.	BADANIA KONSERWATORSKIE – WYTYCZNE KONSERWATORSKIE DLA REMONTU ELEWACJI-PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH.....	6
3.	ELEWACJA- PÓŁNOCNA NAWY GŁÓWNEJ	6
III.	CZĘŚĆ RYSUNKOWA	12

SPIS RYSUNKÓW

Lp.	NAZWA RYSUNKU	NR RYSUNKU
1	Elewacja północna nawy głównej - kolorystyka	A/1
2	Elewacja północna nawy głównej - inwentaryzacja	A/2

I. DOKUMENTY DOŁĄCZONE DO PROJEKTU

1. Decyzja o nadaniu uprawnień budowlanych projektantowi oraz zaświadczenie o przynależności do izby zawodowej

Zgodnie z art. 34 ust.3da pkt 1 Ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane, do niniejszego Projektu Budowlanego nie załączono kopii uprawnień budowlanych wpisanych do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane.

Zgodnie z art. 34 ust. 3da pkt 2 Ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane, do niniejszego Projektu Budowlanego nie załączono zaświadczenia, potwierdzającego wpis na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego, osób wpisanych do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane.

2. Oświadczenie projektanta o sporządzeniu projektu architektoniczno-budowlanego zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej.

OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA

Zgodnie z art. 34 ust. 3d pkt 3 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.) niżej podpisany projektant oświadcza, że niniejszy projekt architektoniczno-budowlany inwestycji pn.: „Remont i kolorystyka elewacji frontowej” kamienicy zlokalizowanej w Świdnicy przy ul. Komunardów 12 (dz. nr 618 obręb 0004 Śródmieście), sporządzony został zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

zakres opracowania	Imię i nazwisko opracowującego poszczególne części projektu specjalność nr uprawnień budowlanych	data opracowania	podpis
ARCHITEKTURA	PROJEKTANT mgr inż. arch. Maria Szarejko uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń w specjalności architektonicznej nr uprawnień 765/94/UW	03.06.2024 r.	Oświadczam jw.

II. PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY

1. PODSTAWA OPRACOWANIA

- Umowa z Inwestorem
- Pomiary inwentaryzacyjne
- Dokumentacja fotograficzna
- Wytyczne inwestora
- Badania konserwatorskie

2. ZAKRES OPRACOWANIA

Niniejsze opracowanie obejmuje następujący zakres prac :

- Prace konserwatorskie dotyczące:
 - tynków powierzchni płaskich,
 - detalu architektonicznego wykonanego z narzutu
 - elementów z piaskowca

3. KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO

Kategoria obiektu budowlanego - **X** (budynki kultu religijnego)

4. ZAMIERZONY SPOSÓB UŻYTKOWANIA ORAZ PROGRAM UŻYTKOWY OBIEKTU BUDOWLANEGO

W ramach przedmiotowej inwestycji projektuje się remont elewacji północnej nawy głównej kościoła p.w. Św. Józefa Opiekuna Zbawiciela, zlokalizowanego przy ul Złotoryjskiej w Świerzawie. Obiekt jest budynkiem kultu religijnego.

5. KOLORYSTYKA ELEWACJI

- tło, powierzchni płaskie – kompozycja tynku podbarwionego w masie w oparciu o zachowany oryginal
- detal architektoniczny - kompozycja tynku podbarwionego w masie w oparciu o zachowany oryginal
- scalenie laserunkiem całości elewacji przy użyciu farby krzemianowej rozcieńczonej w stosunku 1 : 5 części spoiwa
- elementy z piaskowca – naturalny kolor piaskowca

6. STAN ISTNIEJĄCY

UWAGA:

Stan istniejący -ocena stanu zachowania elewacji została zawarta w opracowaniu konserwatorskim pn.:

**Kościół p.w. Św. Józefa Opiekuna Zbawiciela.
w Świerzawie ELEWACJA PÓŁNOCNA NAWY GŁÓWNEJ
BADANIA KONSERWATORSKIE
PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH**

autorstwa mgr Doroty Wandrychowskiej – pkt 7 niniejszego opracowania.

7. OPIS PRAC KONSERWATORSKICH I OGÓLNOBUDOWLANYCH

7.1 Prace konserwatorskie

Prace konserwatorskie należy wykonać zgodnie z wytycznymi zawartymi w opracowaniu konserwatorskim (punkt 7 niniejszego opracowania).

W części tego opracowania - **Technika i technologia wykonania prac remontu elewacji** opisano prace konserwatorskie dotyczące:

- postępowania z tynkiem powierzchni płaskich
- postępowania z detalem architektonicznym
- postępowania z - piaskowcem

7. BADANIA KONSERWATORSKIE – WYTYCZNE KONSERWATORSKIE DLA REMONTU ELEWACJI-PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. KARTA TYTUŁOWA

A. DANE DOTYCZĄCE OBIEKTU:

Kościół p.w. Św. Józefa Opiekuna Zbawiciela.

w Świerzawie

ul. Złotoryjska 34, 59-540 Świerzawa

3. ELEWACJA- PÓŁNOCNA NAWY GŁÓWNEJ

materiał – detal architektoniczny wykonany z zaprawy i tynk pokryty farbą elewacyjną, elementy kamienne ,

B. DANE DOTYCZĄCE OPRACOWANIA

-Wykonawca opracowania –konserwator rzeźby i detalu architektonicznego – mgr Dorota Wandrychowska,
Wrocław, ul. M. Konopnickiej 9d

Wrocław 2024

Niniejsze opracowanie podlega ochronie praw autorskich.

2. WSTĘP

2.1. *Przedmiot opracowania*

Przedmiotem niniejszego opracowania jest wystrój elewacji północnej nawy głównej kościoła p.w. Św. Józefa Opiekuna Zbawiciela; ul. Złotoryjska 34, 59-540 Świerzawa

2.2. *Cel i zakres opracowania*

Celem niniejszego opracowania jest interpretacja wyników badań konserwatorskich, które pozwolą na ustalenie ewentualnej obecności pierwotnej kolorystyki, określenie techniki wykonania oraz oryginalnych materiałów zastosowanych na obiekcie, stanu zachowania oryginalnego wystroju oraz opracowanie programu prac konserwatorskich w oparciu o analizę stanu zachowania

2.3. *Podstawa opracowania*

Podstawą niniejszego opracowania są badania konserwatorskie, oględziny wykonane in situ wraz z kwerendą ikonograficzną

3. OPIS OBIEKTU

Kamień węgielny dla tego kościoła pierwotnie ewangelickiego wmurowano w 12.06.1876 r. Po 6 miesiącach przykryto go dachem, a 12 lipca nastąpiła konsekracja świątyni.

Po II wojnie światowej budynek został przejęty przez Skarb Państwa. W 1967 r. przekazano go na cele kultu Kościołowi Polsko-Katolickiemu, lecz ze względu na brak wiernych zwrócono go Państwu. Po czym uruchomiono w nim punkt skupu, butelek zaś w 1976 r. magazyn mebli. Rozpoczęte w 1995 r. przez katolików starania o przejęcie tego kościoła zakończyły się sukcesem w 1998 r. 19.03.1999 r. kościół został poświęcony jako kościół filialny parafii rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP i oddany pod opiekę św. Józefa Opiekuna Zbawiciela..¹ W roku 1978 był remontowany², obecnie stan elewacji jest bardzo zły.

Obiekt stylowo neogotycki, jednakże dość nietypowy, bowiem elewacje są tynkowane., wzniesiony z kamienia, trzynawowy, halowy, z krótkim prezbiterium, w całości oszkarpowany, z wieżą od zachodu, nakryty dachami dwuspadowymi. Okna z maswerkami zakończone ostrołukowo, podobnie, jak portale wejściowe

Dostępna ikonografia pochodzi z roku 1905, a więc 20 lat później i ukazuje kościół otynkowany w jednolitym kolorze, bez rozmalowania detalu, kolejne 20 lat elewacje kościoła pozostawały bez zmian

¹ https://polska-org.pl/550688,Swierzawa,Kosciol_sw_Jozefa_Opiekuna_Zbawiciela.html

² J. Pilch, Leksykon zabytków architektury Dolnego Śląska Arkasy 2005;s359

4. INTERPRETACJA WYNIKÓW BADAŃ KONSERWATORSKICH

Przeprowadzono badania konserwatorskie, które polegały na oględzinach naturalnych odkrywek, obecnych w wielu miejscach na elewacjach. Stan elewacji jest bardzo zły,

Kościół murowany z łupanego piaskowca, przewiązany narożnikami ceglanymi., na powierzchni miejscowo zachował się tynk oryginalny, który nie posiada żadnych warstw malarskich. Do stawiania murów, jak i do tynku zastosowano zwietrzelinę piaskowcową o kolorze czerwonym

Na powierzchni znajduje się współczesny tynk wykonany w latach 70 XXw, posiada znaczny procent cementu, na nim eksponowana malatura w kolorze czerwieni weneckiej

Na przestrzeni lat elewacja była poddawana remontom. Pierwotny wygląd elewacji był inny niż obecnie eksponowany

5 TECHNIKA WYKONANIA

Elewacja tynkowana tynkiem wapienno piaskowym, opaski, gzymsy, wykonane z zaprawy metodą narzutu i ciągnięcia po prowadnicy profilem in situ., Nakrycia szkarp, zwieńczenia sterzyn, parapety, cokół wykonane z piaskowca.

6. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

6.1. STAN ZACHOWANIA

Oględziny wykazały, że obecny wystrój elewacji budynku został bardzo zniszczony na skutek wieloletniej eksploatacji oraz w trakcie niefachowo przeprowadzonych remontów i zabiegów „odświeżania”.

Na powierzchni oryginalnego tynku znajduje się wtórna warstwa tynkarska, ze znaczną ilością cementu i warstwa farby elewacyjnej.. Obecność tych warstw przyczynia się do powstania niejednorodnych własności i tendencję powstawania spęczeń i odspojień. Partie, gdzie są obecne warstwy tynku zawierające znaczne ilości domieszki cementu działają niszcząco na warstwy spodnie, oryginalne, gdyż uszczelniają powierzchnię. Charakteryzują się one wysokimi parametrami fizyko mechanicznymi oraz słabą paroprzepuszczalnością, co przyczynia się do przyspieszonej degradacji znacznie słabszego podłoża. Obserwuje się w tych miejscach, odspojenia i degradację podłoża.

. Obecna na profilach zaprawa zmieniała częściowo kształt i rysunek detalu. Cement powoduje degradację warstw spodnich, obserwuje się lokalnie spękania biegnące na profilach, które w konsekwencji spowodują odpadanie fragmentów dekoracji.

Zmienne warunki atmosferyczne, penetrująca w spękaniach woda przyczyniają się do powstawania ubytków i odpajania łuszczących się rozwarstwień. Uszczelnienie powierzchni detali skutkuje odspojeniem i odpadaniem całych fragmentów wypraw na skutek zróżnicowanych własności fizyko-mechanicznych warstw powierzchniowych w stosunku do głębi warstw tynkarskich

6.2. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

Założenia konserwatorskie

Obiekt zachował częściowo oryginalne tynki barwione w masie zwietrzeliną piaskowcową, nie był malowany. W związku z tym dobrze zachowane fragmenty, jako świadki oryginału należy chronić, poddać konserwacji i zabezpieczeniu,

³ <https://polska-org.pl/5212103,foto.html?idEntity=550688>

Celem przystąpienia do prac jest wykonanie zabiegów, które zniwelują przyczyny niszczenia, zahamują procesy destrukcyjne przebiegające coraz intensywniej, przywrócą pełne walory estetyczne oraz wydobędą formę i wystrój oryginalnej dekoracji elewacji.

1.Tynki

- należy dążyć do zachowania oryginalnych wypraw w maksymalnym zakresie
- Usunąć z powierzchni elewacji tynki wtórne, ze znaczną zawartością cementu
- usunąć tynki oryginalne zdegradowane
- Wykonać dezynfekcję i odgrzybienie partii obmywanych wodą z uszkodzonych rur spustowych i obłachowań
- wykonać wzmocnienia cegieł, które wykazują powierzchniową degradację przy pomocy monomeru sieciującego typu Steinfestiger OH
- Wykonać uzupełnienie tynków przy pomocy odpowiednio skomponowanej mieszanki. Stosować tynk wapienny na bazie wapna hydraulicznego podbarwiony do koloru oryginału, po uprzednim wykonaniu prób kolorystyki
- wykonać ewentualne scalenie laserunkami całości stosować farby czysto mineralne, bez domieszek akrylu w spoiwie rozcieńczone w stosunku 1 część farby krzemooorganicznej 5 części spoiwa krzemianowego

2. Detal architektoniczny (gzymsy, profile, opaski okienne) wykonany z narzutu

- należy dążyć do zachowania oryginalnych profili w maksymalnym zakresie
- Wykonać dezynfekcję i odgrzybienie partii obmywanych wodą z uszkodzonych rur spustowych i obłachowań
- odwzorować oryginalne profile, wykonać szablony
- Rekonstruowane, uzupełniane fragmenty detalu architektonicznego z narzutu wykonać według oryginału Skład tynku analogiczny, jak partie gładkie ścian Stosować tynk wapienny na bazie wapna hydraulicznego podbarwiony do koloru oryginału, po uprzednim wykonaniu prób kolorystyki
- wykonać ewentualne scalenie laserunkami całości stosować farby czysto mineralne, bez domieszek akrylu w spoiwie rozcieńczone w stosunku 1 część farby krzemooorganicznej 5 części spoiwa krzemianowego

Elementy z piaskowca

1. Wykonać wzmocnienie środkiem hydrofilnym typu Steinfestiger OH partii osypujących się . Preparat hydrofilny, należy nakładać powoli
Środek hydrofilny służący do wzmocnienia wstępnego detalu kamiennego wykazującego tendencję do dezintegracji - zastępuje częściowo zniszczone spoiwo osadzając się w porach kamienia wokół ziaren polimeryzuje i wytwarza powłoki łączące poszczególne ziarna piaskowca; posiadają one własności hydrofilne i umożliwiają wykonywanie zabiegów z udziałem wody – mycie, odsalanie. Preparat ten jest mieszaniną monomerów i oligomerów silikonowych w mieszaninie rozpuszczalników.

2. Wykonanie oczyszczenia ,

W żadnym wypadku nie dopuszcza się używania metod ściernych.

Celem czyszczenia nie jest uzyskanie monochromatycznej czystości na powierzchni , ale usunięcie szkodliwych nawarstwień z powierzchni kamienia. W przypadku, gdy znajdują się w porach podpowierzchniowych- usunięcie wszystkich zabrudzeń może się okazać niemożliwe.

Zaleca się usunięcie nawarstwień przy pomocy preparatów do czyszczenia piaskowca. Stosować , zgodnie z zaleceniami producenta. Całość zmyć myjnią przy użyciu przegrzanej pary wodnej, Nie zaleca się stosowania zimnej wody.

3. Wykonanie dezynfekcji partii porośniętych przez mikroorganizmy przy pomocy preparatu Lichenicide lub Aseptina A

4. Wykonanie uzupełnień ubytków w kamieniu, Uzupełnić jedynie znaczne braki i uszkodzenia
Wykonanie uzupełnień przy pomocy zaprawy imitującej kamień. Dopuszczalne jest użycie indywidualnie przygotowywanej zaprawy - Zastosowane kruszywo będzie naśladować strukturę i teksturę oryginału. Można zastosować zaprawy specjalistyczne do uzupełniania kamienia typu Remmers lub Keim. Miejsca uzupełniane będą przeklejane dyspersją żywicy akrylowej w celu zwiększenia przyczepności kitu.

5. Uzupełnienie fugowania kamienia przy pomocy zaprawy np Funcosil Fugenmoertel barwionej w masie. Lub przy pomocy zaprawy na bazie wapna hydraulicznego
6. Patynowanie kitów i scalanie kolorystyczne kamienia w celu scalenia kolorystycznego z oryginałem przy pomocy indywidualnie przygotowanych transparentnych farb na bazie dyspersji akrylowej.

III. CZĘŚĆ RYSUNKOWA

Spis rysunków

Lp.	NAZWA RYSUNKU	NR RYSUNKU
1	Elewacja PÓŁNOCNA - kolorystyka	A/1
2	Elewacja PÓŁNOCNA - inwentaryzacja	A/2